

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002

KOMPETENČU PIEEJA MĀCĪBU SATURĀ

Projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā”

DISKUSIJA

“Valodas loma domāšanas un mācīšanās procesā.
Kā tas attiecas uz dzimtās valodas mācīšanu?”

Laiks: otrdiena, 07.03.2017. 13.30–15.30

Vieta: ES māja, Rīgā, Aspazijas bulvārī 28

Pēdējos gadu desmitos par dzimtās valodas izglītības saturu un mācīšanas metodoloģiju pastāvīgi tiek diskutēts ne tikai Latvijā, bet arī tuvākajās kaimiņvalstīs un citviet Eiropā. Sociālpolitiskā un ekonomiskā situācija ir ietekmējušas paradigmu maiņu dzimtajā valodā, virzoties no formālās uz komunikatīvo, no komunikatīvās – uz utilitāro, tālāk – uz integrēto u.tml. Kāda ir situācija ar dzimtās valodas mācīšanu un mācīšanos šobrīd Latvijā?

No skolotāju un arī vecāku puses nerimst apgalvojumi par skolēnu un studentu gramatiskās precizitātes trūkumu, prasmī padziļināti uztvert dažādu veidu tekstus, līdz ar to kompetences trūkumu pašiem veidot argumentētus tekstus vai lietot noteiktas lasīšanas, rakstīšanas un arī domāšanas stratēģijas. Apgūtais dzimtās valodas stundās vāji tiek saistīts ar notiekošo svešvalodu stundās un citos mācību priekšmetos. Līdz ar to ir izveidojusies paradoksāla situācija: dzimtās valodas saturs apjoma ziņā pēdējos gados ir palielinājies, bet skolēnu valodas kompetence – pazeminājusies. Kas ir jāmaina vai jādara citādi?

Diskusijas mērķis ir rosināt profesionālu diskusiju par līdzšinējo un vēlamo dzimtās valodas izglītības saturu, pieejām un atbalsta rīkiem.

Diskusijas plānojums:

- ievadruna: J.Gütenberga Universitātes (Vācija) profesors Oliveris Meijers (*Oliver Meyer*);
- diskusija ar uzaicinātajiem viesiem: Latviešu valodas skolotāju asociācijas vadītāja **Anita Vanaga**, Liepājas valsts 1.ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotājs **Normunds Dzintars**, Liepājas Universitātes profesore, VISC projekta eksperte **Diāna Laiveniece**, LU asoc. profesors, VISC projekta eksperts **Arvils Šalme**, Daugavpils Universitātes docente **Svetlana Polkovņikova**, Latviešu valodas aģentūras metodiķe **Indra Lapinska**.

Diskusiju vada: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas profesore, VISC projekta eksperte **Sanita Lazdiņa**

Diskusijas laikā ir paredzēts diskutēt par šādiem jautājumiem:

- ✓ Kas 21.gs. ir mainījies radikāli, ko nevar neņemt vērā, mācot skolēniem dzimto valodu?
- ✓ Kam jaunajā dzimtās valodas standartā būtu jāpievērš lielāka uzmanība (noteiktām prasmēm; valodas/gramatikas precizitātei; tekstu dziļākai uztverei, lai palīdzētu cita mācību satura apguvē; valodas un identitātes/vērtību jautājumiem)?
- ✓ Kāda veida sadarbība būtu jāattīsta starp dažādu valodu un mācību priekšmetu skolotājiem vienā skolā?
- ✓ Vai mācību priekšmetu skolotāji ir tikai satura skolotāji? Kādā veidā viņiem būtu jāpievērš uzmanība arī valodas/-u lietojumam?
- ✓ Kā dzimtās valodas stundās varētu tikt izmantotas arī skolēnu citu valodu zināšanas (viņu lingvistiskais repertuārs)? Ar kādu mērķi?
- ✓ Vai dzimtās valodas izglītība būtu jāplāno integrēti ar literatūras mācīšanu? Kādas būtu priekšrocības un kādi – trūkumi?

Diskusija top sadarbībā ar Eiropas moderno valodu centru Grācā.

<http://www.ecml.at/>